

Datum
2025-11-03

Referens
MSN MSN-00278-2025
DokID 34493

Remiss - Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen

Östersunds kommun har getts möjlighet att lämna yttrande över promemorian ”Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen”.

Handläggare

Johan Persson, biträdande avdelningschef miljö och hälsa.

Delegat

Ordförande Magnus Andersson enligt punkt A 1 Beslut i brådskande ärende i miljö- och samhällsnämndens delegationsbestämmelser fastställda 2023-01-09 § 2, rev. 2024-12-12 § 245.

Beslut/yttrande

Östersunds kommun avstyrker förslaget att anläggningar för utvinning av kärnämnen inte längre ska vara kärntekniska anläggningar då detta medför att regeringens tillåtlighetsprövning enligt 17 kap. 1 § och kravet på kommunfullmäktiges tillstyrkan enligt 17 kap. 6 § miljöbalken bortfaller.

Förslaget innebär att regeringens tillåtlighetsprövning enligt 17 kap miljöbalken inte längre ska omfatta utvinning av kärnämnen. I och med detta faller kravet på kommunfullmäktiges tillstyrkan vilket innebär en betydande inskränkning för kommunernas möjligheter att påverka markanvändning och miljöpåverkan inom kommunen.

Av remissen framgår att kommunerna fortfarande har inflytande och påverkan genom miljöprövningen och plan och bygglagstiftningen. Kommunernas möjligheter till påverkan i dessa processer är dock betydligt svagare än det kommunala vetot.

Om en ändring är nödvändig för att precisera vilka anläggningar som ska anses vara en kärnteknisk anläggning så behöver en ny reglering om kommunfullmäktiges tillstyrkan införas i miljöbalken som ersätter nuvarande reglering.

Underlag för beslut

- Remiss - Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen, den 8 juli 2025.

- Promemoria från Klimat- och näringslivsdepartementet - Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen, KN2025/01478, juli 2025.

Bakgrund

I promemorian Ändamålsenliga säkerhets- och strålskyddskrav för utvinning och anrikning av kärnämnen, föreslås vissa ändringar av vad som avses med en kärnteknisk anläggning och kärnteknisk verksamhet i lagen (1984:3) om kärnteknisk verksamhet, lagen om (2006:647) om finansiering av kärntekniska restprodukter och lagen (2010:950) om ansvar och ersättning vid radiologiska olyckor. Det föreslås att en anläggning för utvinning av kärnämnen inte ska vara en kärnteknisk anläggning men att en anläggning för isotopanrikning ska vara det. Utvinning av ett kärnämne föreslås i stället utgöra kärnteknisk verksamhet i lagen om kärnteknisk verksamhet.

Enligt gällande lagstiftning kräver utvinning av kärnämnen tillstånd som kärnteknisk anläggning. Tillstånd kan endast beviljas om kommunfullmäktige tillstyrker verksamheten. Promemorians förslag innebar att begreppet utvinning tas bort ur lagtexten och ersatts med isotopanrikning för att precisera lagen om kärnteknisk verksamhet. Detta innebar att utvinning av uran eller andra kärnämnen istället ska betraktas som kärnteknisk verksamhet och inte som kärnteknisk anläggning. Med denna ändring blir följden att regeringen inte längre provar tillåtligheten och att kommunens vetorätt bortfaller.

Kommunen hänvisas i stället till sitt planmonopol enligt plan- och bygglagen (2010:900) och miljöprövningen. Promemorian framhåller att detta ger tillräckligt inflytande över markanvändningen.

Underskrift

Magnus Andersson

Beslutet skickas till

Svar lämnas per e-post till kn.remissvar@regeringskansliet.se och med kopia till kn.eks.remisser@regeringskansliet.se. Ange diarienummer KN2025/01478 och remissinstansens namn i ämnesraden på e-postmeddelandet.